

Gepubliceerd op [Sovon.nl](https://www.sovon.nl) (<https://www.sovon.nl>)

[Home](#) > Samenstelling vogelbevolking in 40 jaar spectaculair op zijn kop

[1]

24 november 2018

Samenstelling vogelbevolking in 40 jaar spectaculair op zijn kop

Duizenden vogelaars gingen drie jaar lang op pad om alle vogels in Nederland systematisch in kaart te brengen. Het resultaat werd zaterdag 24 november gepresenteerd in het nieuwe boek 'Vogelatlas van Nederland'. De publicatie maakt duidelijk dat de vogelwereld de afgelopen 40 jaar behoorlijk op z'n kop is gezet.

Klimaatverandering, verstedelijking, schaalvergroting van de landbouw, afname van insecten. Actuele ontwikkelingen die van grote invloed zijn op onze vogels. Zijn er daardoor meer of minder broedvogels en overwinteraars? Welke soorten zijn het meest toegenomen, welke afgenomen? De nieuwe Vogelatlas van Sovon Vogelonderzoek Nederland geeft een uitgebreid overzicht van de actuele verspreiding en trends van broedvogels en wintervogels in ons land.

Broedvogelbevolking op zijn kop

Vergeleken met 40 jaar geleden verblijven er tijdens het broedseizoen ongeveer evenveel vogels in

ons land. Toch is de samenstelling van onze vogelbevolking gigantisch op zijn kop gezet. Zo zijn er soorten verdwenen, maar ook bijgekomen, waaronder spectaculaire nieuwkomers zoals de [zeearend](#) [2], [visarend](#) [3], [wilde zwaan](#) [4] en [kraanvogel](#) [5]. Ook zijn er flink meer exoten in ons land gaan broeden.

Steeds uniformer

Ondanks deze nieuwkomers spreken de onderzoekers van een verarming. De samenstelling van vogelgemeenschappen in de verschillende regio's gaat steeds meer op elkaar lijken. Dit komt doordat een aantal kwetsbare, aan bijzondere landschappen gebonden vogelsoorten, is verdwenen, zoals de [klapekster](#) [6], [duinpieper](#) [7] en [ortolaan](#) [8]. Tegelijkertijd duiken enkele algemene soorten nu overal op, zoals [grote bonte specht](#) [9] en [boomkruiper](#) [10]. Hierdoor worden de verschillen binnen Nederland kleiner.

Inrichting landschap

De trends en verschillen in Nederland hebben veel te maken met de inrichting van ons land. Vogels moeten zich niet alleen voortdurend aanpassen aan klimaatverandering en omstandigheden op trekroutes, maar ook aan veranderingen in ons landschap. De Vogelatlas laat goed zien hoe met name broedvogels van het boerenland het zwaar hebben door intensiever landgebruik. In 1975 bestond de helft van de vogelbevolking uit boerenlandvogels, tegenwoordig is dat minder dan 20%.

Niet alleen kommer en kwel

Veel bosvogels profiteren van het ouder worden van de bossen. Ondertussen nemen broedvogels van duin- en heidegebieden verder af en domineren afnames onder kustbroedvogels. Maar het is niet alleen kommer en kwel. [Grote zilverreigers](#) [11] werden van dwaalgast tot doodnormale verschijning, en dat [slechtvalken](#) [12] weer in allerlei steden zouden jagen en broeden had niemand kunnen voorspellen.

Wintervogels en klimaatverandering

Tijdens de winter is Nederland internationaal gezien een belangrijk gebied voor veel vogels. Net als bij de broedvogels vergaat het veel boerenlandvogels niet goed, met uitzondering van de meeste ganzen. Daarnaast trekken door klimaatverandering sommige vogelsoorten minder naar ons land ([grote zaagbek](#) [13], [roek](#) [14]) terwijl andere juist vaker blijven overwinteren ([tjiftjaf](#) [15], [roodborsttapuit](#) [16]).

Ijkpunt natuurbeheer

De nieuwe Vogelatlas is het meest actuele en betrouwbare naslagwerk over de Nederlandse vogelbevolking tot nu toe. De verzamelde gegevens vormen een belangrijk ijkpunt voor natuurbeleid en -beheer. Fred Wouters van Vogelbescherming Nederland: "De objectieve data van Sovon zijn van onschatbare waarde voor ons beschermingswerk. Dankzij dit geweldige naslagwerk waar al die duizenden tellers aan bijgedragen hebben, kunnen wij ons beschermingswerk effectiever en beter maken." [Lees ook het persbericht van Vogelbescherming over de Vogelatlas.](#) [17]

Vinger aan de pols

Daarnaast nodigt de bijeengebrachte kennis wetenschappers de komende jaren uit tot verdere analyses over de vraag naar het waarom van de ontwikkelingen. De veranderingen in trends en verspreiding laten zien hoe belangrijk het is om gegevens te blijven verzamelen. Sovon zal dit dan

ook blijven doen met hulp van alle vrijwilligers.

Presentatie

De Vogelatlas werd zaterdag 24 november gepresenteerd op de Landelijke Dag in Apeldoorn. [Minister van LNV, Carola Schouten, neemt het eerste exemplaar in ontvangst.](#) [18]

[Disclaimer](#) [Privacyverklaring](#) [Voorwaarden](#) [Colofon](#) [Sitemap](#)

Bron-URL: <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/samenstelling-vogelbevolking-40-jaar-spectaculair-op-zijn-kop>

Links

- [1] <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/samenstelling-vogelbevolking-40-jaar-spectaculair-op-zijn-kop>
- [2] <https://www.vogelatlas.nl/zeearend>
- [3] <https://www.vogelatlas.nl/visarend>
- [4] <https://www.vogelatlas.nl/wilde-zwaan>
- [5] <https://www.vogelatlas.nl/kraanvogel>
- [6] <https://www.vogelatlas.nl/klapekster>
- [7] <https://www.vogelatlas.nl/duinpieper>
- [8] <https://www.vogelatlas.nl/ortolaan>
- [9] <https://www.vogelatlas.nl/grote-bonte-specht>
- [10] <https://www.vogelatlas.nl/boomkruiper>
- [11] <https://www.vogelatlas.nl/grote-zilverreiger>
- [12] <https://www.sovon.nl/slechtvalk>
- [13] <https://www.vogelatlas.nl/grote-zaagbek>
- [14] <https://www.vogelatlas.nl/roek>
- [15] <https://www.vogelatlas.nl/tjiftjaf>
- [16] <https://www.sovon.nl/roodborsttapuit>
- [17] <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/nieuwe-sovon-vogelatlas-luidt-noodklok-boerenlandvogels>
- [18] <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/minister-schouten-neemt-eerste-exemplaar-vogelatlas-ontvangst>